

EXPOZIȚIA „CĂLUGĂRENI — 400”

În cadrul programului Ministerului Apărării Naționale privind manifestările dedicate aniversării a 400 de ani de la victoria obținută, sub conducerea lui Mihai Viteazul, la Călugăreni (13/23 august 1595), Muzeul Militar Național a realizat o fotoexpoziție documentară intitulată „Mihai Viteazul — Călugăreni — 400”.

Expoziția executată în opt exemplare, a fost vernisată la sediul muzeului, la comandamente de armă, la Cercul Militar Național, la Ministerul de Interne.

Concepută pe zece panouri detașabile, având fiecare o idee tematică, expoziția, redată prin 100 imagini alb-negru (fotografiile au fost lucrate de Ioan Osmulikevici), se dorește a fi un modest prilej pentru cunoașterea și evidențierea personalității lui Mihai Viteazul și victoriei românești de la Călugăreni.

Curvintele lui Nicolae Bălcescu „*deschid sfânta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun înaintea ochilor fiilor ei câteva pagini din istoria eroică a părinților. Voi arăta acele lupte uriașe pentru libertatea și unitatea națională cu care românii, sub poava celui mai vestit și mai mare din voievozi lor, încheiară veacul al XVI-lea*” înscrise pe primul panou îndeamnă privitorul la această rememorare a faptelor Viteazului.

Harta Europei în veacul al XVI-lea, cu semnarea realizării Ligii Sfinte, portretele personalităților contemporane cu Mihai Viteazul sugerează cadrul internațional, între habsburgi și otomani, în care a acționat domnul Țării Românești, cadru dublat pe plan intern de realizarea înțelegerilor cu Aron Vodă al Moldovei și cu Sigismund Bathory din Transilvania pentru lupta comună antiotomană.

Răsărit din adâncuri românești, domnul este prezentat în familia sa, și, pe un alt tronson al expoziției așa cum a fost și cum l-a considerat Nicolae Iorga „*Mihai e, înainte de toate, un ostaș în cel mai deplin și frumos înțeles al cuvântului*”, comandant al unei oștiri organizate, potrivit schemei prezentate, cu imaginile pedestrașului și călărețului valah și a diferitelor formațiuni de luptă de epocă.

Primele lupte din toamna și iarna anilor 1594—1595, cele din vara anului 1595, detaliate și prin hărțile de campanie, preced momentul definitoriu al expoziției — bătălia de la Călugăreni din 13/23 august 1595 considerată de Nicolae Bălcescu „*zi menită a fi briliantă cel mai strălucit al cununii gloriei românești*”. Pe acest panou au fost prezentate, prin scheme, cele trei momente principale ale bătăliei, cunoscuta gravură de epocă cu figura lui Mihai Viteazul, în medalion, și imaginile singurelor piese de armament găsite până acum pe câmpul de luptă de la Călugăreni — o secure de

luptă, un vârf de lance, două vârfuri de săgeți și o ghiulea din fontă, aflate în patrimoniul Muzeului Militar Național. În aceeași manieră sunt redată celelalte momente ale campaniei anti-otomane până în toamna anului 1595 — luptele de la Târgoviște, București și Giurgiu.

Încununarea acestor acțiuni politico-militare ale lui Mihai Viteazul, aducerea pentru prima dată în istoria lor a apelor risipite românești în albia lor comună și firească — Unirea din 1600 — este redată prin imaginile simbol ale acestui moment și prin imaginea unei hărți lucrate în manieră de epocă.

Strădania noastră în organizarea acestei expoziții a fost de a susține principalele idei tematice, mai ales cu documente interne, pagini de cronică românească, filme bisericească de la Călușiu, Târgoviște și Curtea de Argeș, dar și cu gravuri realizate în diferite orașe europene de către autori recunoscuți ai genului, cărți rare și publicații apărute curând după evenimentele relatate și scrisori sau rapoarte ale unor ambasadori, comisari imperiali sau alte persoane oficiale din țările — mari puteri — ale sfârșitului de secol XVI.

Personalitatea lui Mihai Viteazul, rolul său în istoria poporului român, sunt redată pe un ultim panou prin câteva lucrări de artă plastică, pictură și basorelief, din patrimoniul Muzeului Militar Național, purtând semnături valoroase — Mihail Lapatty, Wallenstein, D. Stoica, Oscar Obedeanu, Ioh. Ianubersin, C. Lecca și C. Bălăcescu.

— RODICA NEGURA